

Het gaat tweemaal over resources

Philip Verwimp, Leuven

Enkele weken geleden is het conflict in de streek van Ituri in Oost-Congo in een nieuwe fase van geweld getreden. De weinige beelden die we in het Westen hiervan krijgen, getuigen van honderden (misschien wel duizenden) doden. Het lijkt alsof twee stammen, de Lendu en de Hema, een eeuwenoude vete uitvechten. Schijn bedriegt. Milities van beide groepen, vaak bewapende kindsoldaten onder leiding van een oud-kolonel, vechten om de controle over de goudmijnen, de handel in tropisch hardhout, de handel in coltan. Ze doen dat niet voor eigen rekening, maar eten uit de hand van krijgsheren en politieke leiders in Kampala, Kigali en Kinshasa die zich niet tussen de bloeddorstige moordenaars begeven. Het gaat hier om een zeer modern conflict, dat groeit en bloeit op de golven van de globalisering. Globalisering van markten weliswaar, niet van mensenrechten. De heren weten maar al te goed dat een wapen van een kind een echte man maakt die zich dan alles kan permitteren en uitvoert wat zijn oversten van hem verlangen. Het kind als huursoldaat en huurmoordenaar getuigt van de perversie van dit conflict. De beelden toonden kinderen die fier waren dat ze tien tegenstanders hadden gedood. Maak zo een kind maar eens wijs dat het beter naar school zou gaan.

De heren in pak weten ook dat de andere heren in pak, in New York, Parijs, Washington, Brussel en Londen hun handen ook niet vuil willen maken. Toch niet in het donkere Afrika, waar voor blanke politieke leiders geen eer te rapen valt. Geen camera's zoals in Afganistan en in Irak. En dus geen militaire interventie de naam waardig. Geen blauwhelmen die met voldoende manschappen zijn om de vrede op te leggen. Het heet dat vredesoperaties te duur zijn. We laten ze elkaar dus maar uitmoorden. Carla Del Ponte mag dan wel pleiten voor een interventie, de heren weten maar al te goed dat deze dame enkel de macht van de verontwaardiging heeft.

Reeds meer dan twee jaar waarschuwen mensen die het terrein in Oost-Congo goed kennen voor de ontoereikendheid van het mandaat en van de sterkte van de aanwezige blauwhelmen. De MONUC operatie, die de overgang van oorlog naar vrede moet ' observeren ' kan en mag inderdaad niets meer doen dan observeren. Dat laatste is in de maanden april en mei 2003 een erg macabere activiteit geworden. MONUC doet niet meer of minder dan observeren hoeveel mensen er voor hun ogen afgemaakt worden. Het lijkt wel alsof geen enkele les geleerd werd uit het falen van de UN-missie in Rwanda 1994. Of toch? Begin juni 2003 werd besloten toch een troepenmacht naar Oost-Congo te sturen. Ze mogen en moeten de vrede opleggen (ontwapenen dus, peace enforcing). Het zou gaan om zo'n 1.500 soldaten, het strikte minimum. Budgetten meneer. Dat was ook de reden waarom voormalig Belgisch Eerste Minister Dehaene minder manschappen naar Rwanda stuurde dan door de militairen gevraagd. Gebrek aan sterkte bleek naderhand een dodelijke vergissing.

In noord en zuid, oorlog heeft met economie te maken, met staatsbudgetten, met de productie van lichte wapens, met het gebrek aan alternatieve economische activiteiten voor jonge mannen, met lage prijzen voor grondstoffen en met het gebrek aan instituties om de opbrengsten van minerale rijkdom goed te beheren en eerlijk te verdelen. Wanneer gaat de

wereldgemeenschap daar eens aan werken? De fundamentele oorzaken van dergelijke conflicten komen echter veel te weinig ter sprake rond de tafel van beleidsmakers.